

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobce: **L. M.**
narozený X, státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Ing. Martinem Kopeckým
sídlem Plynářská 671, Kolín

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2021, č. j. OAM-433/ZA-ZA11-K02-R2-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2021, č. j. OAM-433/ZA-ZA11-K02-R2-2018, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Ing. Martina Kopeckého, advokáta.

Odůvodnění:

Dosavadní průběh řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany

1. Žalobce podal dne 18. 5. 2018 v pořadí třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci poskytnutí údajů k žádosti dne 24. 5. 2018 žalobce uvedl, že naposledy žil ve městě CH. v Zakarpatské oblasti Ukrajiny, je ženatý a má dceru (obě jsou také žadatelkami o mezinárodní ochranu). Do České republiky přicestoval v září 2012 na turistické vízum, od té doby zde žije. Má tu matku, kterou chce podporovat, jeho otec dne X zemřel. Ve vlasti nikoho nemá.
2. Při pohovoru dne 24. 5. 2018 žalobce uvedl, že v České republice měl povolený pobyt do 18. 5. 2018, do té doby měl vycestovat. O mezinárodní ochranu v České republice již dvakrát neúspěšně žádal, pobýval zde na víza, snažil se marně získat trvalý pobyt. Žalobce Českou republiku neopustil, neboť se bál o svou matku, se kterou tu sdílí domácnost a chtěl by ji též finančně podporovat. Žalobce se obává návratu do vlasti, protože měl v roce 2012 problémy s lidmi, kteří mu tehdy vyřizovali (falešné) vízum a chtěli po něm peníze, zbili ho, vše uváděl již v předchozím řízení. Žalobce ve vlasti nemá žádné příbuzné ani majetek.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 11. 2018, č. j. OAM-433/ZA-ZA11-K02-2018, rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále „zákon o azylu“), neuděluje. V odůvodnění žalovaný zdůraznil, že žalobce uváděl stejné důvody podání žádosti jako v předcházejícím řízení s výjimkou úmrtí otce a z toho plynoucích důsledků pro jeho matku, odkázal proto též na odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 15. 5. 2013, č. j. OAM-273/ZA-ZA06-K01-2012. Absenci zázemí žalobce na Ukrajině žalovaný označil za azylově irelevantní. Ani smrt otce žalobce a snaha žalobce pečovat o pozůstalou matku není dle žalovaného azylově relevantní. Žalovaný označil žádost žalobce za zcela účelovou, jelikož ji podal společně s manželkou a dcerou v poslední den, kdy měli povinnost vycestovat z České republiky. Nemožnost zajistit si jiným způsobem dočasně legální setrvání na území České republiky pak žalovaný vyhodnotil jako pravý důvod podání žádosti, k tomu však toto řízení neslouží.
4. Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2018 žalobu. Tu Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 4. 2020, č. j. 45 Az 25/2018-30, zamítl. Krajský soud žalovanému vytkl jeho dílčí úvahy o irelevantnosti rodinného života žalobce v České republice z hlediska splnění podmínek pro přiznání doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, uzavřel ale, že se žalovaný – přes tento svůj nesprávný právní závěr – vazbami žalobce v České republice dostatečně zabýval.
5. Nejvyšší správní soud (dále „NSS“) rozsudkem ze dne 13. 7. 2021, č. j. 5 Azs 161/2020-49, zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 30. 4. 2020 i rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2018 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na rozdíl od krajského soudu totiž shledal zhodnocení možných důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu provedené žalovaným zcela nedostatečným. Žalovaný dle NSS nedostál své povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav věci, neboť se tvrzením žalobce o sdílení

společné domácnosti s jeho nemocnou matkou vůbec nezabýval a neprovedl ani výslech matky stěžovatele.

6. Žalovaný následně vydal dne 24. 9. 2021 shora uvedené rozhodnutí (dále „napadené rozhodnutí“), kterým opětovně rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci. V rozhodnutí uvedl, že dne 17. 8. 2021 provedl s žalobcem doplňující pohovor a zrekapituloval jeho průběh. Dále připomněl, že jde již o třetí žádost žalobce o mezinárodní ochranu. Dvě jeho předchozí žádosti z let 2001 a 2012 byly zamítnuty. Žalovaný konstatoval, že v nynějším řízení žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany z důvodu snahy o soužití se svoji matkou, která v roce 2018 ovdověla. Dále žalobce opět odkázal na absenci zázemí na Ukrajině a obavy z výhrůžek ze strany soukromých osob, kteří po něm v CH. chtějí peníze. Důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu se žalovaný zabýval na str. 17–19 napadeného rozhodnutí. Podle žalovaného by návratem žalobce do vlasti nedošlo k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaný konstatoval, že žalobce pobývá v ČR od roku 2012. Rodinný život žalobce je přitom po většinu této doby realizován za situace, kdy je oprávnění žalobce pobývat na území ČR nejisté. Žalobce ani po celou dobu tohoto pobytu nesdílel společnost domácnost se svými rodiči. Od roku 2015 do roku 2018 žil s manželkou a dcerou ve vlastním pronájmu. Žalovaný dále zdůraznil, že sám žalobce v srpnu 2021 uvedl, že je jeho matka zdravotně i psychicky v pořádku, je soběstačná a pracuje na plný úvazek. Nepotřebuje tedy žádnou péči žalobce. Jejich odloučení by tak nepředstavovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce. K absenci zázemí žalobce na Ukrajině žalovaný konstatoval, že žalobce je zdravý, praceschopný muž v produktivním věku. On i jeho manželka by si dokázali na Ukrajině zajistit finanční prostředky, což sami připustili. Žalovaný se dále zabýval dopady případného vycestování na dceru žalobce (narozenou 30. 7. 2008, pozn. soudu). Žalovaný konstatoval, že dcera žalobce je velmi komunikativní, společenská, ráda navazuje nové kontakty a má předpoklady se dobře adaptovat na nové prostředí. Sama potvrdila, že je schopná komunikovat v rodném jazyce a že s ní rodiče mluví ukrajinsky nebo rusky. S babičkou pouze občas něco uvaří, na společné výlety moc nejezdí, babička navíc chodí do práce a často přijde domu až po desáté večer. Omezení jejich kontaktu proto žalovaný vyhodnotil jako přiměřený zásah do soukromého a rodinného života dcery žalobce, přičemž odkázal na své zamítavé rozhodnutí o žádostech dcery a manželky žalobce o udělení mezinárodní ochrany (vydané téhož dne jako napadené rozhodnutí), ve kterém dospěl k závěru o schopnosti dcery žalobce reintegrovat se v zemi původu. Žalovaný neprovedení výslechu matky zdůvodnil tím, že správní spis obsahuje dostatečné množství podkladů, včetně písemností podrobně referujících o rodinné situaci žalobce.

Shrnutí žaloby

7. Žalobce v žalobě podané dne 2. 11. 2021 primárně namítá, že žalovaný podle něj v rozporu s § 78 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), nerespektoval závazný právní názor NSS vyslovený v rozsudku ze dne 13. 7. 2021. Podle žalobce je napadené rozhodnutí zatíženo stejnými vadami, pro které bylo předchozí rozhodnutí žalovaného NSS zrušeno.

8. Konkrétně lze z rozsudku NSS vyčíst výslovný pokyn k výsledku matky žalobce, což žalovaný neučinil. Napadené rozhodnutí přitom obsahuje řadu spekulací o zdravotním stavu matky žalobce, vztahu matky s nezletilou dcerou žalobce a trvalosti jejich soužití. Tyto okolnosti mají přitom vliv na posouzení důvodnosti žádosti žalobce z hlediska naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu. V této souvislosti žalovaný také vůbec nepřihlédl k předloženému úmrtnímu listu žalobcova otce a ke kopii lékařské zprávy matky. Žalovaný tyto podklady zhodnotil jako irelevantní. Opomenul však, že právě (mimo jiné) úmrtí žalobcova otce a související zhoršený zdravotní stav matky odůvodňuje poskytnutí mezinárodní ochrany žalobci. Na tom nic nemění ani vyjádření žalobce, že se mu matka jeví v dobré zdravotní a psychické kondici. Lze důvodně očekávat, že by v důsledku vystěhování všech osob z její domácnosti došlo k zhoršení jejího zdravotního stavu. Dá se předpokládat, že matka žalobce bude v následujících letech potřebovat péči a podporu, kterou jí může zajistit pouze její rodina. Žalovaný se dále v rozporu s názorem NSS, vyjádřeným v odst. 32 zrušujícího rozsudku, nezabýval otázkou, zda je žalobce v případě neudělení mezinárodní ochrany oprávněn pobývat na území ČR na základě oprávnění dle zákona č. 326/1999 Sb, o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“). Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nedostatečně zabýval osobními poměry dcery žalobce, její integrací v České republice a dopady jejího vycestování na Ukrajinu. Žalovaný nezohlednil, že zde dcera žalobce pobývá v podstatě celý život a že by její přestěhování do neznámého prostředí představovalo negativní zásah do jejího vývoje. Žalobce proto navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí v celém rozsahu zrušil a věc znovu vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve vyjádření ze dne 24. 11. 2021 uvedl, že důvody pro udělení doplňkové ochrany se podrobně zabýval na str. 7 napadeného rozhodnutí. Dále obecně argumentuje, že napadené rozhodnutí není nezákonné.

Posouzení věci soudem

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
11. Žaloba je důvodná v důsledku agrese Ruské federace vůči Ukrajině, která probíhá od 24. 2. 2022.
12. V aktuálním rozsudku ze dne 21. 4. 2022, č. j. 10 Azs 47/2022-33, NSS uvedl: „Po vydání rozsudku krajského soudu se významně změnila poměry ve stěžovatelově zemi původu: na Ukrajinu dne 24. 2. 2022 zaútočila vojska Ruské federace a vypukla válka, která zasahuje celé její území. Z Ukrajiny proudí do Evropy milióny uprchlíků. Jde o válečný konflikt dvou států, který nemá v Evropě po roce 1945 obdobu. Tyto skutečnosti jsou v době rozhodování NSS všeobecně známy, avšak neexistovaly v době rozhodnutí krajského soudu. Probíhající ruská invaze na Ukrajinu je přitom notorietou, kterou není třeba dokazovat“ (odst. 4). NSS k těmto okolnostem výslovně přihlédl navzdory obecným pravidlům soudního přezkumu, že soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného

rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a že soud přezkoumá napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), což zdůvodnil povinností České republiky nevystavit žádnou osobu v její jurisdikci újmě, která by spočívala v ohrožení života, vystavení mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. NSS označil změnu poměrů na Ukrajině za natolik závažnou, že vyvolává pochyby o bezpečnosti stěžovatele v případě jeho návratu do země (v odkazovaném případě v důsledku vyhoštění).

13. Obdobné závěry NSS učinil také v rozsudcích ze dne 14. 4. 2022, č. j. 5 Azs 212/2020-44, ze dne 8. 4. 2022, č. j. 5 Azs 86/2021-33, ze dne 31. 3. 2020, č. j. 9 Azs 13/2022-32, ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022-31, či ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31. Povinnost přihlédnout k vypuknutí ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny vedla ve všech těchto případech ke zrušení napadených rozsudků i rozhodnutí správních orgánů vydaných ve věcech mezinárodní ochrany či správního vyhoštění. Shodně reagují na zásadní změnu bezpečnostní situace na Ukrajině též krajské soudy (viz např. rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 3. 3. 2022, č. j. 22 Az 27/2021-30, a ze dne 2. 3. 2022, č. j. 41 Az 2/2022-48).
14. Uvedené závěry jsou plně uplatnitelné i v této věci. Soud tak v první řadě konstatuje, že je povinen přihlédnout k výše popsané změně skutkových okolností i bez vznesené námitky a navzdory tomu, že k výše popsanému vývoji došlo až po vydání napadeného rozhodnutí (k tomu krajský soud ostatně zavazuje čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany). Tyto nové skutkové okolnosti jsou ve světle výše uvedené judikatury notorií, kterou není nezbytné dokazovat (a za tímto účelem nařizovat soudní jednání).
15. S ohledem na tuto zásadní změnu v bezpečnostní situaci na Ukrajině, která nepochybně významně ovlivní posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, soud bez dalšího přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Jak plyne z výše uvedeného, není to důsledek pochybení žalovaného, ale bezprecedentní změny situace v zemi původu po vydání rozhodnutí žalovaného. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud současně žalovanému vrátil věc k dalšímu řízení.
16. Soud se proto již podrobně nezabýval jednotlivými námitkami vztahujícími se primárně k naplnění důvodu pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákon o azylu z titulu ochrany rodinného a soukromého života žalobce (shodně např. již citované rozsudky NSS č. j. 10 Azs 47/2022-33, odst. 11, či č. j. 9 Azs 13/2022-32, odst. 26). Ostatně i do té oblasti nepochybně válečný konflikt zasahuje, neboť žalobce a jeho rodina aktuálně stěží mohou realizovat svůj soukromý a rodinný život v zemi původu (viz rozsudek NSS č. j. 5 Azs 212/2020-44, odst. 21), a tedy i v tomto ohledu nutně musí dojít k reflexi výše uvedeného skutkového vývoje. Pro úplnost soud konstatuje, že pasáž rozsudku NSS ze dne 13. 7. 2021 „*žalovaný nedostál své povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav věci, neboť se tvrzením o sdílení společné domácnosti vůbec nezabýval a neprovedl ani výslech matky stěžovatele. Za takové situace se nelze spokojit s pouhým konstatováním, že stěžovatel a jeho matka se mohou navštěvovat*“ nevnímá jako bezvýhradný pokyn NSS žalovanému k provedení výslechu matky, jak je namítáno v žalobě, ale v první řadě jako závazný pokyn k řádnému zjištění skutkového stavu. K tomu by dle NSS nepochybně mohl přispět

zmíněný výsledek matky. Citovaná pasáž ale není dle krajského soudu formulována jako závazný příkaz žalovanému výsledek matky v dalším řízení za každých okolností provést. Proto dle krajského soudu může případné další rozhodnutí žalovaného po vrácení věci k dalšímu řízení obstát i bez provedení jejího výsledku, a to za situace, kdy jednak žalovaný řádně zjistí skutkový stav jinými důkazními prostředky a současně přesvědčivě a konkrétně vysvětlí, proč k výsledku matky žalobce nepřistoupil. V tomto ohledu by měl současně sehrát aktivní roli žalobce, pokud bude její výsledek dále navrhopat, aby vysvětlil, jakou konkrétní skutečnost či skutečnosti má její výsledek prokázat. Krajský soud považuje za vhodné se pro účely dalšího řízení vyjádřit také k námitce žalobce, že žalovaný nerespektoval ještě jinou pasáž zrušujícího rozsudku ze dne 13. 7. 2021, v níž NSS vytýká žalovanému, že se vůbec nezabýval tím, zda má žalobce možnost získat v ČR nějakou formu pobytového oprávnění. Z této pasáže (odst. 32 rozsudku NSS) dle krajského soudu vyplývá závazný právní názor NSS, že pokud žalovaný hodlá zdůvodnit závěr o nesplnění podmínek pro udělení ochrany dle §14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu tím, že žalobce může požádat o pobytové oprávnění dle zákona o pobytu cizinců, nestačí pouhý paušální odkaz na tento zákon, ale žalovaný se musí blíže zabývat tím, zda má žalobce skutečnou možnost nějakou formu pobytového oprávnění dle tohoto zákona získat (obdobně viz také např. rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs 82/2020-64, odst. 31). Aniž by krajský soud v této chvíli hodnotil závěr žalovaného věcně, poukazuje na to, že žalovaný na str. 12 napadeného rozhodnutí oproti předchozímu rozhodnutí ze dne 1. 11. 2018 rozvinul své úvahy v tomto ohledu a s odkazem na zástupce žalobce konstatoval, že žalobce by mohl získat na území ČR povolení k dlouhodobému pobytu. Dle soudu tak žalovaný v tomto ohledu respektoval závazný právní názor NSS.

17. Krajský soud s ohledem na zrušující důvody uvedené výše v tomto rozsudku závěrem podotýká, že v případě změn relevantních skutkových či právních poměrů nemusí mít kasací závaznost právního názoru NSS absolutní povahu (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021-50, odst. 41, a tam odkazovaná rozhodnutí). Byť tedy NSS v rozsudku ze dne 13. 7. 2021 konstatoval, že je bezpečnostní situace na západě Ukrajiny klidná a stabilní, pochopitelně nejde o závěr, z něhož by musel žalovaný nadále vycházet, neboť v tomto ohledu nepochybně došlo k zásadním skutkovým změnám.
18. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl v řízení úspěšný, a má tak právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení, které v daném případě tvoří odměna a náhrada výdajů advokáta. Jejich výše se stanoví v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Zástupce žalobce učinil v souvislosti s tímto řízením dva úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 advokátního tarifu, a to převzetí zastoupení a sepsání žaloby. Náleží mu tedy odměna ve výši 6 200 Kč (3 100 Kč za každý úkon). Vedle odměny přísluší zástupci žalobce rovněž náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý z úkonů právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 600 Kč. Jelikož zástupce žalobce je plátcem DPH (což soud ověřil z databáze ARES), náleží mu náhrada této daně ve výši 21 % z přiznané částky 6 800 Kč, tj. 1 428 Kč. Náklady žalobce tak činí celkem 8 228 Kč. Náhrada nákladů řízení je splatná ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobce (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není kasační stížnost přípustná [§ 32 odst. 7 písm. a) zákona o azylu].

Praha 27. dubna 2022

Karel Ulík, v. r.
samosoudce